

Josefs lydighet

Lesetekster: Sef 3, 14 - 17 og 2 Kor 1, 18 - 22

Evangelietekst: Matteus-evangeliet kapittel 1, vers 18-25

Forberedelse:

Les alle tre tekstene høyt sammen. Les så evangelieteksten stille hver for dere. Ta en runde og nevnting dere la spesielt merke til, noe som gjorde spesielt inntrykk.

Spørsmål til samtale:

- Hva er den røde tråden i de tre tekstene denne søndagen?
- Jesus fikk en far på jorden. Hvilket bilde har du av Josef og hans betydning for frelseshistorien?
- Hvilke dilemmaer ble Josef og Maria stilt overfor på vei inn i sitt samliv og hvordan møtte de dem?
- Tror du Jesus trengte oppdragelse?
- Josef var lydige mot Guds kall selv om han ikke skjønnte Guds plan. Kan han inspirere deg til å gjøre det samme?
- Hvordan feirer du jul?

Bønn:

Nådige Gud, du som overga din Sønn som et nyfødt barn i menneskers hender, vi ber deg: la oss som Maria og Josef ta imot Jesus og elske ham trofast. Hjelp oss å slippe deg inn, slik at du som ble lagt i krybben også får plass i hjertene våre. Amen.

Sammendrag:

Josef fra Nasaret, Jesu jordiske far, er en bibelsk skikkelse som fyller meg med undring. Hans rolle er helt avgjørende for julefortellingen. Likevel er det lite vi får vite om ham.

Josefs storhet ligger i at han var lydlig mot Gud. Han adlød, da engelen kalte ham i drømme. Han adlød, da Maria forklarte hva som måtte skje. Han adlød, da Gud sendte dem til Betlehem. Gang på gang var Josef lydlig mot Gud. Han tillot ikke tvilen sin å røkke ved sin lydighet. Han skjønnte ikke alt, men han gjorde det lille han kunne. Og fordi Josef var lydlig mot Gud, så brukte Gud ham til å forandre hele verden.

Gud leter stadig etter nye Josef-er. Menn og kvinner som ønsker å være med på det Gud gjør i verden. Vanlige mennesker som stiller seg til rådighet for en uvanlig Gud.

For de som ønsker å dykke dypere i tematikken, her følger hele Olavs preken:

Bibelens ubesvarte spørsmål

Jeg vet ikke hvordan det er med dere, men jeg fylles fort av spørsmål, når jeg leser i Bibelen. Det så mye som ikke sies. Det så mye mellom linjene. Jeg kan nesten ikke lese en fortelling uten å undre meg.

- F.eks spiste Eva frukt etter den skjebnesvangre dagen i hagen?
- Klarte Noa å sove under stormene om bord i arken?
- Unngikk Moses busker etter møtet med den brennende tornebusk?
- Likte profeten Jona fisk?

Bibelen er som et stakittgjerde hvor vi kan se gjennom glipene mellom plankene og ane det som er bak, men ikke se hele bildet.

Så jeg griper i å spørre..

- Når kvinnen som var tatt i ekteskapsbrudd gikk hjem, hva sa hun til ektemannen sin?
- Hva slags jobb fikk den demonbesatte etter at Jesus hadde drevet ut onde ånder av ham?
- Forsøkte Peter å gå på vannet siden uten Jesu hjelp?
- Angret Jairus' datter noen gang på at Jesus hadde vekket henne opp fra de døde?

Spørsmål som bibelen ikke svarer på. Og tro meg, de finnes i hvert eneste kapittel om hver eneste person.

Julens ubesvarte spørsmål

Men få ting skaper så mye undring og mange spørsmål som fortellingen om Jesu fødsel. Der presenteres vi for mennesker som blir borte igjen før vi rekker å spørre dem noe.

- Vertshus-eieren, som ikke hadde plass til Gud, skjønte han noen gang hvem han hadde stengt døra for?
- Og gjeterne da, glemte de noen gang englesangen eller nynnet de alltid på den?
- Vismennene som fulgte stjernen, hvordan var det for dem å knele og tilbe et spebarn?

Og så Josef. Særlig Josef. Jeg har tusen spørsmål til han:

- Åssen var det å være pappa til Jesus?
- Brøt du og Jesus noen gang håndbak? Hvem vant?
- Oppdaget du noen gang at Jesus lyttet til deg når du ba til Gud?
- Hva skjedde egentlig med deg, Josef?

For vi vet ikke hva som skjedde med han. Hans rolle i fortellingen er så avgjørende at man skulle tro vi fikk møte ham flere steder i evangeliene, men med unntak av den korte fortellingen om Jesus som tolvåring i tempelet, blir Josef helt borte etter julefortellingen.

Resten er overlatt til fantasien..

Josefs ubesvarte spørsmål

Jeg skulle så gjerne ha snakket med Josef. Det er så mye jeg lurer på. Aller mest lurer jeg på hvordan det var for han den natten i Betlehem.

Jeg kan se han for meg i det månelyste landskapet. Stjernene blinker på en nattsvart himmel. Betlehem lyser i det fjerne. Der står Josef utenfor stallen, tramper frem og tilbake.

Hva tenkte han på den natten Maria skulle føde? Han hadde gjort alt han kunne for å hjelpe henne. Varmet vann, ordnet et sted for henne å ligge så komfortabelt som mulig i en stall.

Men så gikk han ut. Hun hadde bedt om å få være alene, og han hadde gjort som hun ba om. Menn hadde ikke noe med kvinners fødsel å gjøre den gang.

Aldri hadde Josef følte seg så ensom. I den evigheten som gikk mellom Marias bønn om at han skulle gå ut til Jesus-barnet ble født, hva tenkte han på? Han stod ute i natten og stirret på stjernene. Kanskje han ba?

Aller mest lurere jeg på hvordan det var for han den natten i Betlehem.

Av en eller annen grunn kan jeg ikke se for meg at han var rolig. Sannsynligvis var han oppglødd, stampende, i ene øyeblikket ristet han på hodet, i neste viftet han med hendene. Det var ikke slik han hadde sett det for seg. Lurer på hva han sa...

Josefs bønn

Ååå kjære Gud, det var ikke sånn jeg hadde planlagt det. Ikke i det hele tatt. At mitt barn skulle bli født i en stall. Det var ikke slik jeg hadde trodd det kom til å bli. Et skur med sauer og esel, høy og strå. Kona mi føder med bare stjernene som vitne?

Dette er slett ikke sånn jeg hadde sett det for meg. Jeg hadde trodd vi ville være omgitt av familie. Av bestemor og kloke landsby-koner. Av naboer og venner som klynget seg rundt huset sammen med meg. Jeg så for meg at gata ville eksplodere med jubel ved det første lille barneskrik. Jeg ville få klapp på skulderen. Gratulasjoner og smil.

Sånn trodde jeg det ville bli.

En jordmor ville stolt legge barnet i armene mine og hele landsbyen ville applaudere. Maria ville få hvile og resten ville feire. Hele Nasaret ville feire.

Men nå. Nå er Nasaret 5 dagers reise unna. Og her er vi midt på et sauejorde. Hvem vil feire med oss her? Sauene? Gjeterne? Stjernene?

Dette føles helt feil. Hva slags ektemann er jeg? Ikke finner jeg jordmor for å hjelpe kona mi. Ikke legger jeg henne i en myk seng heller. Puten hennes er et teppe fra eselet mitt. Huset jeg tilbyr er et skur av høy og strå. Lukten er vond, dyrene bråker. Jeg lukter snart som en gjeter selv..

Hvorfor er det blitt slik, Gud? Jeg skjønner ikke! Er det slik du vil ha det?

Da du sendte engelen og fortalte om sønnen som skulle bli født, så var det virkelig ikke sånn jeg så det for meg. Først så jeg for meg Jerusalem, tempelet, prestene og folket stimlet samlet for å se. Kanskje en parade til barnets ære. I hvert fall en stor bankett. Ærlig talt, det er jo tross alt Messias som kommer.

Eller hvis han ikke skulle bli født i Jerusalem, så hvorfor ikke Nasaret? Ville ikke hvert fall Nasaret vært bedre? Der har jeg jo tross alt familien min, huset mitt og jobben min. Her nede, hva har jeg her? Bare et trett muldyr, noen vedskier og en gryte varmt vann. Det er ikke sånn det skulle skje. Det er ikke slik min sønn skal bli født.

Å nei, der gjorde jeg det igjen. Jeg glemte meg, Gud. Jeg mente det ikke. Det er bare så lett å glemme. Han er ikke min sønn. Han er din. Barnet er ditt. Planen er din. Ideen er din. Og unnskyld meg for at jeg spør så direkte, men er dette virkelig måten du Gud vil komme inn i verden? Å møte en engel, ok, det kan jeg akseptere. Ryktene i Nasaret om Marias graviditet, kan jeg takle. Reisen til Betlehem, ok, greit. Men hvorfor i alle dager vil du at barnet skal fødes i en stall?

Straks vil Maria føde. Ikke et barn, men Messias. Ikke en spebarn, men Gud selv. Det var det engelen sa. Det er det Maria tror. Og, gode Gud, jeg ønsker også å tro det. Men det er sannelig ikke så lett. Alt er så rart og uvirkelig.

Jeg er ikke vant til sånt som dette, Gud. Jeg er en enkel snekker. Jeg får planker til å passe. Jeg pusser bort skarpe kanter. Jeg måler to ganger før kutter med saga. Jeg er ikke vant til overraskelser. Jeg er ikke vant til ikke å vite hva som skjer. Jeg liker å kjenne planen på forhånd.

Men denne gangen er det kanskje ikke jeg som bygger, men du, Gud. Jeg er bare ditt verktøy. Et redskap i hendene dine.

Dette prosjektet er ditt. Ikke mitt.

Kanskje det bare er dumt av meg å spørre deg. Tilgi meg min tvil. Tillit er ikke enkelt for meg, Gud. Men du sa vel aldri at det skulle bli enkelt?

En siste ting, Gud. Husker du den engelen du sendte? Du kunne tenke deg å sende én til? Eller, om ikke en engel, kanskje et menneske? Jeg kjenner ingen her omkring og vi kunne sannelig trengt litt hjelp. Kanskje vertshus-eierens kone eller en på reise? Til og med en gjeter ville vært velkommen.

Våre bønner

Kanskje ba Josef sånn den natta i Betlehem? Jeg vet ikke. Kanskje ikke.

Men kanskje har du bedt på denne måten? Jeg vet i hvert fall at jeg har det. Alle vi som ønsker å lytte til Guds stemme, men som kommer i tvil, når hverdagens harde realitet treffer oss. Og vi lurere på om det virkelig var Gud som snakket til oss i det hele tatt. Vi står i mørke natta og stirrer mot himmelen, og kjenner tvilen gripe oss.

Kanskje har du spurt, som Josef, er jeg fremdeles på riktig vei, Gud? Skulle jeg gått til høyre der jeg gikk til venstre? Har du en plan med det som har skjedd? Er du fremdeles med meg, selv om tingene ble helt annerledes enn det jeg hadde trodd?

*Vi spør hvorfor i all verden
Gud gjør det Gud gjør.*

Å be slike bønner er som å lete etter lys i nattemørket. Ikke utenfor en stall, men kanskje på sykehuset etter en ulykke, på kirkegården etter et dødsfall. Når familierelasjoner rakner. Når jobbmuligheter forsvinner. Når vennskap erstattes med ensomhet.

Da ber vi, slik Josef ba. Vi leter desperat etter Guds plan. Vi spør hvorfor i all verden Gud gjør det Gud gjør.

Josefs lydighet

Hvis du kjenner deg igjen og vet at du iblant kan be som Josef gjorde, så la meg gi deg et råd. Prøv å følge Josef sitt eksempel. For hva var det han gjorde? Jo, Josef adlød. Han adlød, når engelen kalte ham i drømme. Han adlød, når Maria forklarte hva som måtte skje. Han adlød, når Gud sendte dem til Betlehem.

Gang på gang var Josef lydige mot Gud. Både på de gode og lyse dagene, og på de mørke og vanskelige nettene.

Han tillot ikke tvilen sin å rokke ved sin lydighet. Han skjønte ikke alt, men han gjorde det lille han kunne. Han stengte verkstedet, pakket sammen familien sin og dro til et annet land. Hvorfor? Fordi Gud hadde bedt han om det.

Og fordi Josef var lydlig mot Gud, så brukte Gud ham til å forandre hele verden.

Vår lydighet

Hva med oss? Hva med meg og deg? Kan Gud gjøre det samme med oss?

Fordi Josef var lydlig mot Gud, så brukte Gud ham til å forandre hele verden.

Ja, tro meg, Gud leter stadig etter nye Josef-er. Menn og kvinner som ønsker å være med på det Gud gjør i verden. Vanlige mennesker som stiller seg til rådighet for en uvanlig Gud.

Vil du være en slik Josef? Vil du tjene Gud og stille deg til hans disposisjon, selv om du ikke forstår? Vil du være med å forandre verden?

Guds svar

Josef stod i mørket utenfor stallen den første jule natt. Han kjempet, men var lydlig. Og kanskje svarte ikke Gud på alle spørsmålene han stilte. Men han svarte på det viktigste:

«Er du fremdeles med meg, Gud?»

Og gjennom de første barneskrik fra den mørke stallen, kom svaret:

«Ja, Josef, jeg er med deg!»

Det er mange spørsmål om Bibelen som vi ikke vil finne svar på før vi kommer hjem. Mange uløste gåter og hemmeligheter.

Men i all vår undring og tvil, så er det noe vi ikke trenger å være urolige for:

- Bryr Gud seg om oss?

- Er vi fremdeles viktige for ham?
- Elsker han fremdeles sine barn?

Gjennom ansiktet til det nyfødte barnet i krybben, svarer Gud for evig: JA!

- Ja, dine synder er tilgitt.
- Ja, for deg er døden overvunnet.
- Og ja, Gud er kommet inn i vår verden.

Immanuel. Gud er med oss.